

LENA MANDA  
**DASHURI QË LAG SI SHI**  
ROMAN  

---

**BOTIMET TOENA**



LENA MANDA

# DASHURI QË LAG SI SHI

*roman*

ribotim

*Përktheu nga greqishtja*

Albina Gjini Pulla

BOTIMET TOENA

Autori: Λένα Μαντά (Lena Manda)  
Titulli në original: Έρωτας σαν βροχή  
Botoi në greqisht: Psychogios Publications S.A.

Botuese: Irena Toçi

Korrektore letrare: Jorida Sadikaj  
Përkujdesja grafike: Gea Qëndro  
Kopertina: Lavdie Cenmurati

ISBN 9789928960764

© by Psychogios Publications S.A.  
© në shqip BOTIMET TOENA

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara. Nuk lejohet shumëfishimi me asnjë lloj mjeti apo forme, as me fotokopje, pa lejen me shkrim të mbajtësit të copyright-it.

BOTIMET TOENA  
Rr. "M. Gjollesha", nr. 71, Tiranë 1023  
ose K. Postare 1420  
Tel.: +355 67 70 70 884  
botimet.toena@gmail.com  
toena.porosionline@gmail.com  
<https://toena.al>

### *Pak fjalë prej meje...*

Është hera e parë që po nis një parathënie, duke pasur kaq pak gjëra për të thënë. Pjesa më e madhe e tyre kanë të bëjnë me atë se si ndihem. Po mbani në duar një libër, me të cilin isha, jam dhe do të jem... e dashuruar plotësisht. Kur po e shkruaja, përjetova çaste shumë të bukura dhe kur më duhej ta ndërprisja, ndieja se më mungonte. Shumë net nuk mund të flija, kompjuteri më tërhiqte si magnet, personazhet më ftonin të plotësoja rrjedhën e jetës së tyre. Dhe unë shkruaja vazhdimisht...

As nuk e kuptova se si e mbarova, por atëherë erdhi dhe momenti më i vështirë.

Magjia e tij vazhdonte të më mbante akoma të lidhur me të. Kaloi vera dhe unë akoma isha në shoqërinë e Klelias sime, në rrugicat e Korfuzit, duke e shoqëruar në udhëtimet e shpirtit të saj, e joshur nga ëmbëlsia që më la njohja me të.

E di që do pyesni veten se si më lindi ideja për të shkruar këtë libër, cili ishte shkaku. Unë e them gjithmonë, se kur shkruan për njerëz, duhet, para së gjithash, t'i dëgjosh dhe t'i kuptosh, të ndiesh dhimbjen e tyre dhe të pranosh zgjedhjet e tyre pa i dënuar nëse ato nuk ishin në lartësinë e pritshmërive të tua. Unë dëgjova dikur një Niqifor... një burrë që, megjithëse ishte i martuar, lejoi të hynte në jetën e tij një dashuri ilegale, një grua tjetër, dhe me vetëdije u tall me të. Dhe ju do më thoni: një histori e zakonshme. Por, ndërkohë, kjo histori më dha shtysën, ishte flaka që ndezi fitilin e frymëzimit. Këtë histori e bëra libër dhe hodha dritë jo mbi burrin që tradhtoi... por mbi atë, vajzën - personin e tretë që tradhtoi dhe u tradhtua shumë ashpër, që iu desh të paguante koston e veprimeve të veta për gabimet e kryera nga ajo vetë, duke shkatërruar jo vetëm jetën e saj, por dhe të atyre që e donin me të vërtetë.

Nuk e di se ç'emotione do të shkaktojnë te ju libri im. Shpresoj dhe uroj që ta dashuronit njësoj si unë...

Libri i kushtohet... Niqiforit, të panjohurit prej jush Niqifor, i cili në përfundim të jetës së tij më besoi historinë e vet, së bashku me dhimbjen që ajo shkaktoi. Le të më falë që nuk shkrova për të, por për atë tjetrën... për Klelian e tij...

Lena Manda

## *Valët...*

*L*uani i gurtë, që ndodhej në hyrje të portit të vogël po e priste ashtu si çdo ditë, dhe ajo e ktheu timonin e varkës në drejtim të tij. Tri ditë, zemërimi i detit nuk e kishte lënë që t'i afrohej, tri ditë kishte pritur me padurim që dallgët të ulnin tërbimin e tyre. I shihte dallgët se si u suleshin shkëmbinjve gjithë inat, megjithëse e dinin që do të shkërmoqeshin në cepat e tyre të mprehtë. Interesimi i tyre përqendrohej te këto brigje të thepisura dhe copëtimi i bregut ishte krijimtaria e vetme e tyre, ishte një vepër arti vetëm e tyre.

Ktheu kokën dhe vështroi shtëpinë e saj, së cilës po i largohej gjithnjë e më shumë. Ajo ndodhej në pjesën e mbyllur të portit, e mbushur me gjelbërim, e mënjeluar... ashtu siç ishte dhe ajo vetë. Portreti i burrit që qëndronte në breg ishte i njohur për të, dhe

prandaj i buzëqeshi. Edhe që aty ku ishte mund të dallonte qartë ankthin e tij, që do të zgjaste deri në çastin kur do ta ndihmonte për të lidhur varkën e saj, e pastaj do ta drejtonte për në kuzhinën e qetë, aty ku Evgjenia, gruaja e tij, do t'i përgatiste çokollatën e ngrohtë, të servirur si zakonisht në kupën e saj të preferuar, bashkë me një përkëdhelje të butë në flokë, ashtu si atëherë kur ishte fëmijë.

Evgjenia zbriti me mundim shkallët që të çonin për në det dhe shkeli në rërën e lagur, e cila ia lehtësoi paksa dhimbjen e këmbëve. “E marrtë e mira! U plaka më duket!” - mendoi dhe iu afrua burrit të saj. Ai akoma i kishte sytë të ngulur tek ajo varkë e vogël që çante detin me shpejtësi.

- Spiro, ç'po bën këtu? - e pyeti ajo, megjithëse e dinte përgjigjen.

- Iku... Prapë te luani po shkon..., - u përgjigj ai pa i larguar sytë nga deti.

- Epo, ka kaç ditë që është mbyllur brenda nga koha e keqe...Nuk e prisje që sot, me këtë kohë kaç të bukur, të ikte?

- Ç'është kjo që bën? A mund të më thuash, çfarë bën çdo ditë atje tej? Ka mësuar përmendësh çdo shkëmb të copëtuar, çdo lëkundje të detit, çdo shpellë...

- Përderisa gjithë verën Korfuzi mbushet me turistë, nuk e kupton që ajo vetëm në dimër e shijon? Nuk e sheh vajzën tonë se si vrenjtet në fytyrë sa herë sheh anijet turistike që i pushtojnë detin? Klelia vuan kur ishulli mbushet me njerëz... Lëre ta shijojë tani! Nuk është ftohtë dhe nuk fryn erë! Spiro, eja të shkojmë brenda, jashtë ka lagështirë dhe ne nuk jemi më të rinj...

E kapi për krahu dhe kur e kuptoi se i shoqi nuk po e ndiqte ushtroi më shumë forcë, derisa ai iu bind. Po i afrohej të shtatëdhjetave, edhe e shoqja gjithashtu...

Njëzet vjeç ishin që të dy kur u punësuan nga babai i Klelias, Rikardo Agapinos. Gruaja e tij, Luçia, ishte shtatzënë dhe u nevojitej ndihmë. Evgjenia dhe Spiro ishin të fejuar dhe menduan se duke filluar një punë të tillë do të mund të zgjidhnin problemet e tyre ekonomike, dhe kështu u vendosën në vilën luksoze të Agapinos, brenda në qytetin e Korfuzit, një shtëpi e stërmadhe, dritaret e së cilës shihnin nga gjiri i Garicës, nga ku të zotët e saj sa zgjoheshin shikonin detin. Personeli i shërbimit ishte sa një ushtri e tërë, por Evgjenia, të cilën zonja e shtëpisë e veçoi nga gjithë të tjerat, u vu menjëherë në shërbim të zonjës delikate. Ndërsa Spiro merrej me kopshtin, meqenëse lulet ishin dobësia e tij. U fliste, kujdesej për to dhe, pas pak kohe ndryshimi ishte i dukshëm. Trëndafilat treguan menjëherë mirënjohje për kopshtarin e ri dhe lulëzuan me gjallëri duke shpërndarë në atmosferë aromën e tyre dhe duke kënaqur kështu si të zotët e shtëpisë ashtu edhe mysafirët e tyre. Asnjëri nuk dinte se çfarë bënte Spiro në kopsht, por ndërkohë rezultatet ishin të jashtëzakonshme dhe i zoti i tij që në momentet e para i bëri Spiros një dhuratë të madhe.

Asnjëri nuk e priste që Luçia të ikte nga kjo botë duke lindur foshnjën e saj. E vetmja gjë që mundi të thoshte ishte emri i foshnjës, Klelia. Të gjithë u çuditën, përveç Evgjenisë. Vetëm ajo e dinte se sa e adhuronte zonja e saj shkrimtarin Ksenopulos dhe se romanin e tij *Dalje në sipërfaqe* ajo e mbante te koka e krevatit. E kishte mësuar përmendësh, por e lexonte

dhe e rilexonte. Shpesh i thoshte edhe asaj që t'ia lexonte. Momentin kur personazhi i romanit, Pavllo, binte nga shkëmbi, në përpjekje për të shkukur lulet e për t'ia hedhur ato Klelias, e cila kishte preferuar vëllain e tij, ishte pjesa e saj e preferuar, dhe zonja e ndjeshme qante sa herë që ajo ia lexonte. Kështu, emri që iu vu foshnjës ishte Klelia dhe asnjëri nuk guxoi të kundërshtonte porosinë e mamasë në prag të vdekjes.

Agapinos në momentin kur humbi gruan e tij, ndjeu t'i rrëshqiste toka nën këmbë. E dashuronte shumë, që kur kishte filluar të mbante mend veten e tij. Prindërit e tyre ishin miq dhe lidhja e tyre nuk çuditi askënd. Në qytet, të gjithëve u kishte rënë në sy dashuria e zjarrtë e djaloshit Rikardo. Zëra thoshin se ai nuk njohu asnjë grua tjetër para se ta bënte të vetën bukuroshen Luçie. Bile, shokët talleshin me të, pasi ai nuk i shoqëronte në dëfrimet e tyre të shfrenuara, por priste që të kalonin vitet e ta bënte të vetën gruan e jetës së tij. U largua nga Korfu pa dëshirën e tij, pasi i duhej të shkonte në Athinë, të studionte për avokat, për të vazhduar në këtë mënyrë traditën e familjes së tij, e më pas të merrte përsipër biznesin familjar, dhe u kthye në ishull pa vonesa të tepërta. U fejuan para se të hynte në radhët e ushtrisë dhe sapo u lirua, u martuan. Për vite të tëra lidhja e tyre nuk rezultoi me ndonjë trashëgimtar. Shëndeti i dobët i Luçies ndikoi që ajo të abortonte disa herë. Rikardo ia bëri të qartë se nuk donte fëmijë, në mënyrë që ajo të mos rrezikonte më, por Luçia përpigjej ta bindte që të provonin përsëri, derisa lindi Klelia... duke paguar nëna e vet me jetën e saj.

Klelia e shoi motorin e varkës dhe ngriti vështrimin lart. Vështrimi i saj ndeshi me vështrimin e luanit. Ai

shkëmb, i cili prej një huqi të natyrës, kishte pamjen e prijësit të mbretërisë së kafshëve, sodiste detin kryelartë, a thua se po priste diçka, a thua se bëhej fjalë për një çështje jetë a vdekje e ai duhej ta dallonte i pari. Pamja poshtë syve të tij ishte pak e zbehtë, por Klelia arrinte të dallonte gojën me dhëmbët e mprehtë e të zhveshur, që ishin të gatshme të përballonin rrezikun që do të vinte nga deti. Natyra ishte kujdesur edhe për krifën e tij të pasur, duke i ofruar shkurre të egra që mbështillnin kokën e gurtë.

E ktheu edhe ajo vështrimin drejt kaltërsisë përreth saj. Deti bashkohej me qiellin, dielli ishte i zbehtë dhe lindi hije të çuditshme, njëra nga të cilat ngjante si një sirenë që notonte poshtë sipërfaqes. Ajo uronte që përrallat e Evgjenisë të ishin të vërteta, që në thellësi të detit, të cilin ajo e donte aq shumë, të ekzistonin sirena. Sirenat, ato krijesa të kadifenjta që mbartnin në vete dijet e shekujve, që dinin për njerëzit gjithçka, megjithëse nuk kishin jetuar asnjëherë në mes tyre. Çfarë do t'i thoshin vallë në atë moment? Do ta akuzonin për gabimet e saj? Apo do ta ngushëllonin për atë se dashuria nuk iu dha si dhuratë por si mallkim?

Ndoshta do të mund t'i tregonin se, kur jeta e saj mori drejtimin e gabuar, kush ishte faji i saj dhe pse asnjëherë nuk ishte njësoj me shoqet e moshës së vet. Tani në moshën dyzetegjashtëvjeçare do të donte të dinte... Ndoshta kishte ardhur momenti të mësonte se si kishte arritur të shpërndante në thellësi të detit kaq shumë dashuri, kaq dhimbje, kaq sakrifica... Ndoshta ndonjë sirenë kishte hasur me të gjitha ato që ajo kishte hedhur në det dhe do të mund t'i jepte përgjigjet, të

cilat ajo po i kërkonte prej kaq e kaq vitesh. A s'ishte izoluar për këtë arsye në këtë skaj të Korfuzit?

I hodhi përsëri një vështrim shtëpisë së saj. Edhe shtëpia i ngjasonte me një luan. Ashtu e ngulur si pykë mbi një shkëmb, e pakapërcyeshme, e padallueshme nga sytë kureshtarë, me detin para saj, ajo ngjante si një dritare drejt pafundësisë, asaj pafundësie që ajo aq shumë e adhuronte. Kishte momente që donte të bëhej njësh me të... momente që mendonte të merrte varkën e saj e të dilte në det të hapur, të zhytej në atë mister blu të errët që e tërhiqte si magnet. Nuk e bëri asnjëherë.

Evgjenia hodhi një vështrim nga dritarja dhe pa varkën e vogël që s'kishte lëvizur nga vendi. Për një grua të moshës së saj mund të mburrej se kishte shikimin e një fëmije. Klelia kishte ndaluar në vendin e saj të preferuar. Mund ta përfytyronte tek admironte e mahnitur luanin e Paleokastricës... atë shkëmb...

- Mund të më thuash, se çfarë po bën tani? - e pyeti Spiro duke ndjekur vështrimin e saj

- Po flet me sirenat! - iu përgjigj gruaja e tij.

- Ti e ke fajin! Ti dhe përrallat me të cilat i mbushje kokën kur ishte e vogël! - e akuzoi Spiro dhe piu me zhurmë një gllënjë nga kafja e tij.

- Kapu edhe me mua tani! Mallkuar qoftë ai! Mallkuar qoftë ora kur shkeli në këtë vend! Mallkuar qoftë edhe ora kur Klelia e takoi! Ajo, Klelia, vajza e vetme e Agapinos, të jetojë si eremite! - tha Evgjenia me ton të ashpër.

- Vallë ku të jetë...?

- Nuk dua t'ia përmendësh as emrin!

- Prit, moj grua, se nuk të pyeta për atë? Tjetër gjë më kaloi ndër mend... për tjetër krijesë e pyeta veten...

- Atë duhet ta harrosh fare-fare! Si të erdhi tani?

- Sa më shumë kalon koha, aq më shumë më kujtohet...

- I mjeri ti, më duket se u plake! Mos i kujto këto gjëra! Kurrë!

- Pse... ajo çfarë po bën? Pse kujton se po flet me sirenat si e çmendur? Pse u fsheh nga të gjithë, edhe nga vetë jeta?

- Spiro, kjo nuk është puna jonë!

- Nuk është puna jonë?! E ke fjalën për ne që e rritëm si fëmijën tonë që s'na dhuroi Zoti? E kë tjetër ka ajo? Edhe nëse Pavlo...

- Ç'të gjeti sot? Vetëm të kaluarën do kujtosh? Pavlo iku! Iku nga sytë këmbët!

- Dhe s'i jep të drejtë?

- Jo...

Vdekja e Luçies e ndryshoi brenda një nate jetën e Agapinos. Ai u mbyll në vetvete dhe në dhomat e errëta. Muajt u bënë vite dhe ai dilte nga shtëpia vetëm për të shkuar në zyrën e tij, derisa edhe këtë e bënte vetëm kur ishte e nevojshme. Vajzën e tij, që sa më shumë rritej aq më shumë i ngjante nënës së saj, e shihte rrallë. Sytë e saj, që kishin të njëjtën ngjyrë të rrallë si sytë e gruas së tij, gri të ndritshme e me refleksë jeshile gati të padukshme, i nguleshin si thikë në plagën e tij. Flokët e zinj të Luçies, që çmendej t'i shihte të lëshuara pranë tij, tashmë zbukuronin si kurorë edhe kokën e vajzës së tyre dhe ai nuk duronte

dot të shihte shkëlqimin e tyre. I dukej sikur kjo kopje kishte thithur frymën e origjinalit, të atij origjinali pa të cilin ai nuk mund të vazhdonte të jetonte. Ishte njësoj sikur t'ia kishte marrë atij frymëmarrjen.

Rikardo Agapinos po vyshkej. Kur ishte vetëm dyzet e pesë vjeç dukej si plak. I doli kurrizi, sytë humbën shkëlqimin e tyre, flokët iu zbardhën, buzët iu mblodhën, dhe miqtë iu larguan pa dëshirën e tyre. Ata u treguan të gatshëm për ta ndihmuar, por ai kundërshtoi. U trembën nga reagimi i tij në momentin kur i thanë të rimartohej, që vajza e tij të kishte një nënë. U bë si bishë dhe i përzuri nga shtëpia me të keq. Nuk pranoi të shihte më asnjërin prej tyre, mendonte se ata fyen kujtimin e saj. Një natë shkuli me duart e tij të gjithë trëndafilat. Me ato duar të gjakosura i tmerroi Spiron dhe Evgjeninë, të cilët u kujdesën për t'ia mjekuar. Ata ishin të vetmit që guxonin t'i afroheshin, dhe veçanërisht Evgjenia, e cila kishte qenë njeriu më i dashur për Luçien. Në duart e saj fjeti atë natë, pasi qau si fëmijë në prehrin e saj. Në të vetmin prehër që njohu edhe Klelia. Përkëdheljet e Evgjenisë, ato kishte vogëlushja në vend të përkëdheljeve të mamasë së saj. Në duart e saj u rrit, ajo dëgjoi belbëzimet e para dhe fjalët e ngatërruara, asaj i rrihte zemra kur hodhi hapat e parë, dhe ishte po kjo grua besnike që kur ishte e sëmurë i rrinte te koka derisa t'i binte temperatura. Nën hijen e saj shkelte gjatë gjithë viteve...

Klelia e kuptoi menjëherë ndryshimin e motit. Sytë e saj, kur ndeshën me retë ngjyrë plumbi, thjesht vetëm sa ia vërtetuan këtë gjë. Pas disa minutash do të fillonte furtuna. Deti ishte errësuar dhe hija e sirenës humbi. Sikur ta kishte kuptuar edhe ajo që po fillonte furtuna dhe u nxitua të gjendej në qetësinë e thellësisë. Filluan dallgë të vogla e të shkumëzuara dhe varka filloi të lëkundet. Me duar të sigurt ajo ndezi motorin dhe ktheu timonin për nga toka. E dinte se Spiro do të ishte në breg të detit duke e pritur. Derisa të mbërrinte ajo, mund të fillonte stuhia dhe do lagej i shkreti. Pikat e para e lagën kur po shkelte në pjesën prej çimentoje të molit të vogël.

- Mirë që arrite në kohë, zonjë! - i tha i moshuari dhe me vështrimin e tij e qortoi me të butë, ndërkohë që duart e stërvitura po siguronin varkën e vogël.

Në vend të përgjigjes së Klelias, u dëgjua një bubullimë. U larguan duke vrapuar dhe u futën në shtëpi. Evgjenia u afrua menjëherë.

- Ah, ç'të bëj me ju të dy! - ngriti zërin. - Do merrni ndonjë të ftohtë! Zonja ime, shko shpejt ndërrohu që të mos ftohesh! Edhe ti plak i çmendur... Se pastaj do më duhet të të fërkoj prapë me vajguri!

- Hë moj grua, edhe ti me sherret e tua! As tri pika nuk na ranë!

Nuk arriti të mbaronte fjalën dhe një bubullimë e fortë tundi shtëpinë.

Evgjenia lutej duke bërë kryqin. "Perëndia vëntë dorën e saj! Sot do përmbysët dynjaja!" - pëshpëriste.

Klelia shkëmbeu me Spiron një shikim konspirativ, ashtu si atëherë kur ishte e vogël, dhe iku me vrap në dhomë që të ndërrohej, se nëse nuk e bënte, Evgjenia

mund ta ndiqte pas e ta vishte vetë, sikur ajo të ishte pesë vjeç...

Kur erdhi koha që Klelia të shkonte në shkollë, Spiro me Evgjeninë u veshën me rrobat më të mira dhe e shoqëruan. Spiro ishte ai që ia mbajti librat për herë të parë, kur po ktheheshin në drekë të dy së bashku. Të gjithë u habitën se si Agapinos, që ishte aq i pasur e dërgoi vajzën e tij në një shkollë publike dhe nuk menduan se kjo ishte rezultat i indiferentizmit të tij total. Sa herë ishte përpjekur Evgjenia t'i fliste, ta bënte të interesohej e të merrte një vendim për shkollën e vajzës së tij, por ai e dëgjonte me shikim të zbrazët dhe pastaj largohej pa dhënë asnjë përgjigje. Atëherë Spiro mori iniciativën dhe e regjistroi te shkolla më e afërt.

- Po si të marrim ne një përgjegjësi të tillë? - e kishte pyetur veten Evgjenia.

- Po s'kemi kohë as të mendohemi! - i ishte përgjigjur i shoqi. - Zotëria kështu si e ka nisur do ta lërë fare pa shkollë vajzën e tij. Kur bëhet fjalë për vajzën e tij, as nuk flet e as nuk dëgjon. Prit njëherë, të shkojë vajza më mirë në klasë të parë, e pastaj shohim e bëjmë.

Dhe kështu Klelia u regjistrua në shkollën publike më të afërt si të ishte fëmija i Spiros dhe Evgjenisë nga Kinopiasti, një fshat afër Gasturit, dhe jo si vajza e Rikardo Agapinos nga Korfuzi, me origjinë fisnike dhe pasuri përrallore...

Klelia u mbështoll me rrobëdëshambrin e saj të ngrohtë dhe u afrua te dritarja. Stuhia kishte

shpërthyer me furi. Shiu rrihte detin si me kamxhik dhe shkreptimat çanin qiellin. Dallgët, ashtu si godisnin me forcë shkëmbinjtë, po njësoj marshonin edhe drejt bregut. Dielli s'dukej gjëkund. Ajo teshtiu fort në të njëjtin moment kur një rrufe i bëri edhe dritaret të gjëmonin po aq fort. Kryqëzoi duart në gjoks dhe në të njëjtën kohë u ndërgjegjësua se sa të zbrazëta ishin gjithmonë ato duar. Për vite të tëra këto duar ishin të zbrazëta. Të zbrazëta nga dashuria, të zbrazëta nga një fëmijë... Gjithmonë nuk i mbetej asgjë, edhe atëherë kur mendonte se e kishte të gjithë botën të sajën...

Ia kishte thënë dikur atij dhe ai i kishte buzëqeshur, ashtu siç bënte gjithmonë kur donte të ndërronte temë, pak para se ta puthte, duke ditur se ishte e vetmja mënyrë që të harronte të gjitha ankesat e saj, gjithë pyetjet që i digjinin trurin. Kishte kaluar një jetë që atëherë, por plaga dhembte akoma, mbetej e hapur. Gabimet e saj që krahasoheshin me shkëmbinjtë e lartë, i copëtonin shpirtin. Koha nuk kishte sjellë harresën. Përkundrazi. Mbartte me vete dhimbjen, se tashmë koha kishte ikur, ishte rrokullisur në mënyrë të pakthyeshme, nuk ekzistonte asnjë mundësi që ta ndryshonte, ta korrigjonte... Borxhe nga e kaluara... I mbartte me vete... Ç'rëndësi kishte nëse u largua, nëse u varros në një skaj të asaj toke që aq shumë e donte...! Jeta e saj ngjante me letra të grisura që i fshihte në xhepin e saj...

Mbështeti ballin e saj në xham, duke u përpjekur që të largonte prej andej rrudhat e kohës dhe të dhimbjes. Kontakti me xhamin e ftohtë e solli në vete. Evgjenia do të ishte duke e pritur në kuzhinë,

dhe natyrisht do të ishte shqetësuar. Gjithmonë shqetësohej për të. Që atëherë kur Klelia kishte filluar të mbante mend veten e saj, nga sytë e Evgjenisë buronte dashuri por edhe shqetësim.

Viti i parë i shkollës ishte si një zbulim për Klelian e vogël. Mbi të gjitha zuri shumë shokë e shoqe dhe kjo e bënte të lumtur. Deri atëherë mund të kishte pasur gjithnjë pranë Evgjeninë dhe Spiron, që i plotësonin të gjitha dëshirat, por ishte ndryshe të kishe shokë, të cilët mund të vraponin me orë të tëra pa u lodhur, të cilët s'kishin frikë se do i bëhej pis apo do i grisej përparësja dhe që bënë të njëjtat çapkënlleqe si të sajat, ndoshta dhe më shumë.

Evgjenia mërzitej me të. Megjithëse merrej shumë me të duke i krehur flokët e saj të gjatë, ose duke zgjedhur fjongot më të bukura për gërshetat e saj, ajo kthehej gjithmonë pa to dhe me përparësen aq të zhubrosur, sa Evgjenisë i duhej shumë kohë për ta pastruar e hekurosuar në mënyrë që ajo të shkonte ditën tjetër në shkollë ashtu si duhej të shkonte një vajzë e sërës së saj. Por vajzës nuk i bënë fare përshtypje këto gjëra. Ajo luante gjithë qejf në orën e pushimit, por kur fillonte mësimi, atëherë ndryshonte gjithçka. Kjo vajzë çapkëne ngulte sytë te mësuesja dhe nuk i hiqte prej andej derisa binte zilja. Si sfungjer i thithte dijet dhe pyetjet që bënte ishin të çuditshme për një fëmijë të moshës së saj.

Shumë shpejt filloi t'i lutej Evgjenisë që të shkonte te shtëpia e ndonjëres prej shoqeve që të luanin dhe

me ndrojtje kërkoi leje që të sillte dhe ajo shoqe në shtëpinë e saj. Por kjo nuk mund të bëhej pa lejen e babait, kështu Evgjenia u gjend para tij duke lëvizur duart mekanikisht.

- Evgjëni, çfarë do? - e pyeti me mundim Rikardo.

- Zotëri, e kam fjalën për vajzën..., - filloi të fliste me frikë ajo. - Për Klelian tonë...

- Çfarë? Të kam thënë të mos ma trullosësh kokën! Bëj ç'të duash me të!

- Por zotëri, vajza tani shkon në shkollë dhe...

- Dhe çfarë, të duhen para?

- Jo, jo... Por tani ka shoqe dhe dëshiron që të vijnë këtu e të luajnë së bashku!

- Ku, këtu? Në shtëpinë time? - Agapinos e pa i inatosur.

Po të kishte qenë për veten e saj, Evgjenia do kishte ikur me vrap, me atë shikim të tijin, por ishte fjala për vogëlushen dhe nuk...

- Zotëri, por shtëpia është dhe e saj. Vajza është shumë e vetmuar, nuk bën...Nuk të vjen keq...? Pastaj, edhe zonja nuk do të donte një jetë të tillë për vajzën e vetme! - fjalët e fundit i tha duke iu marrë fryma.

- Gruan time nuk dua ta ngatërrosh me këto gjëra!

- bërtiti Agapinos, ashtu siç priste edhe ajo që të ndodhte.

- Gruaja juaj, zotëri... por dhe mamaja e Klelias sonë... Pastaj, s'po të kërkoj ndonjë gjë të madhe...

- Do më sjellë qurravecë që do vrapojnë e do bërtasin këtu brenda? Dua qetësinë time!

- Të lutem... Bëje për mua! Kurrë nuk të kam kërkuar ndonjë nder që kur kam ardhur të punoj këtu.

Pastaj ti rri gjithë kohën mbyllur. Unë do t'i mbaj fëmijët larg nga dera dhe nga dritaret e tua. As nuk do e kuptosh që do të jenë këtu, të betohem! Mos më thuaj jo, zotëri...

I hodhi asaj një vështrim të rreptë dhe pastaj u mbështet në dritare duke parë nga kopshti. Atje ishte Spiro bashkë me Klelian, duke u kujdesur për lulet. Agapinos po vështronte të bijën, e cila ishte e gjatë dhe e dobët, gjithë vëmendja e saj ishte përqendruar te lëvizjet e kopshtarit, duke u përpjekur ta imitonte atë. Para syve iu shfaq përsëri pamja e gruas së tij. Ajo i donte shumë lulet, saqë disa herë i bënte duart pis me dhë, dhe atëherë Spiro e qortonte me të butë, duke i thënë se një zonjë e pasur nuk duhej të merrej me këto gjëra. Luçia qeshte e gëzuar dhe i përgjigjej se përderisa lulet e saj të preferuara mbinin në dhë atëherë s'kishte asgjë të keqe nëse ajo i bënte duart pis me dhë.

- Atëherë, zotëri? - e ndërpreu Evgjenia nga ëndërrimet.

- Le të vijmë... Por ki kujdes, Evgjeni! Po dëgjova zhurma, do t'i përzë nga shtëpia menjëherë! - i tha ai me ton të rreptë. - Dhe tani më lër në qetësinë time!

Nga gëzimi i erdhi t'i puthte dorën, por nuk e bëri. Që nga ajo mbrëmje kur kishte qarë në prehrin e saj, asnjëherë nuk la njeri që ta prekte. Dhe Evgjenia ndiente keqardhje, por më shumë donte vajzën e saj... Klelian e saj...

Klelia zbriti në kuzhinë, por aroma e çokollatës së ngrohtë e kishte bërë për vete që te shkallët.